

Prenumerata

W Lwowie

rocznie 14 zł. 40 ct.
kwartalnie 3 zł. 60 ct.
miesięcznie 1 zł. 20 ct.
półmiesięcznie 60 ct.
za odnośzenie do domu
miesięcznie 20 ct.

NA PROWINGJI:

rocznie 19 zł. 20 ct. pół-
rocznie 9 zł. 60 ct. kwar-
talnie 4 zł. 80 ct. mie-
sięcznie 1 zł. 60 ct. za
pół miesiąca 80 ct.

ZA GRANICĄ:

Dopłaca się miesięcznie
1 zł. do cen miejsco-
wych.

Prenumeratę przy-
muje się tylko od 1.
i 15. każdego miesiąca.
Numer kosztuje 6 ct.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedzielę i Święta o godzinie 8. rano.

Biuro Redakcji przy ulicy Kopernika l. 9. (urząd telegraficzny)

Administracja i Ekspedycja przy ulicy Akademickiej l. 3.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza
petytowego pięciolame-
wego 6 ct.

Reklamy w rubryce
„Nadstano” 20 ct. od
wiersza.

Jedno ogłoszenia
drobne do 6 wierszy
20 ct.

Dołączenia do Kur-
jera (Prospekta, cyrkul-
larze etc.) przyjmie się
za cenę 1 zł. od 100 egz.
dla zamieszanych a
50 ct. od 100 egz. dla
miejscowych prenume-
ratorów.

Rekopisów Redak-
cja nie zwraca.

Listy reklamacyjne
niepieczętowane nie-
podlegają optacie.

Dziś: Celestyna.

Wtorek: Bernarda.
Środa: Heleny.

Czwartek: Wniebowstąpienie pańskie.
Piątek: Dezyderjusza.
Sobota: Joanny.
Niedziela: Urbana.

Kalendarz myśliwski: Zakaz polowania aż po
1 czerwca.

Wschód słońca o 4 g. 38 min
Zachód słońca o 7 g. 32 min.
Długość dnia 14 godz. 33 min
Barometr idzie w górę.

Namowa do Ameryki.

W skutek niedawnego artykułu naszego o wychodźstwie do Ameryki, otrzymaliśmy z Jasielskiego od pewnego bardzo szanownego, pismienego włościanina list, który może posłużyć za wskazówkę, gdzie szukać sprawców tej manji emigracyjnej, która rujnuje lud nasz mazurski, a policji w Krakowie na dworcu daje wiele zatrudnienia.

We wsi Wróblowej żyło bardzo przykładne stadło młode. Gospodarz, 26 letni Wojciech Banach, trzeźwy i pracowity, popadł nagle w szpony arendarza tamtejszego Łachmana i dostrzeżono, iż przy okowicie częste zaczął miewać z nim konferencje o rajy amerykańskim. Inni gospodarze starali się wybić mu z głowy fantazję, ale nadaremnie. Naraz znikł ze wsi, a na drugi dzień wspomniany arendarz zjawił się w jego chacie z aktem notarialnym, datowanym dnia 1. bm. jako nabywca gospodarstwa i począł rugować z chałupy starszkę matkę Wojciecha, jego żonę z dzieckiem i siostrę.

Kobiety zmartwione poprzednio zniknięciem gospodarza, i przerażone postępowaniem arendarza, narobiły krzyku i zbiegła się cała wieś. Łachmana omal nie ubito, zwłaszcza, że w zuchwałstwie swem wyzywał także księdza miejscowego. Nie dopuszczono jednak odbioru gospodarstwa, i podano doniesienie do władzy. Piszący ma nadzieję, że się powiedzie gminie, uchronić pozostałą rodzinę od krzywdy. Banach tymczasem płynie zapewne do Ameryki.

Nie omyliliśmy się tedy pisząc, że organizacja emigracyjna sięga do każdej wioski, a główną kwatery swoją miejscową ma w karczmie, a nad karczmą baczenie powinien mieć wójt i żandarmerja.

Kraszewski wśród rozprawy.

Korespondent warszawski *Kurjera porannego* pisze dnia 14 bm.:

Byłem wczoraj wieczorem parę godzin na herbacie u Kraszewskiego.

Niepodobna nie podziwiać siły jego umysłu i wytrzymałość organizmu, lubo ciężko schorowanego.

Jak wzmiankowałem w poprzednim liście, Kraszewski nie zmrzył oka przez noc z poniedziałku na wtorek, mimo to wieczorem był rzeźki, chwilami wesoły.

Rozmawiając, rysował ołówkiem małe krajozrazy.

Obdarzając mnie niemi, rzekł z uśmiechem:

— Pierwszy to raz w życiu dziś przez cały dzień nic nie napisałem i nic nie czytałem, no, ale przynajmniej rysowałem.

O godzinie pół do 9tej przeprosił mnie, że się musi położyć, ale prosił, bym nie wychodził jeszcze, bo i tak nie zaśnie.

— Ależ pan całą noc nie spałeś.

— E, co to znaczy, mnie się zdarza, że i trzy noce oka nie zmruję i do tego czwartej nocy od razu zasnąć nie mogę.

Mówiąc o Warszawie, prosił, żebym zabrał podarek dla jednego z jego tamecznych przyjaciół, który dał świeżo dowód, że pamięta o Kraszewskim w ciężkich chwilach jego procesu.

Tylko teraz, powiada, nie mogę nic u sie-

bie ruszyć, bo wszystko opisane i sekwestrem obłożone.

Ale to tylko forma i zniosą ją z chwilą wydania wyroku.

O Adlerze opowiadał mi Kraszewski, że wziął go brudnego jak ścierka i wykierował na człowieka, dając zarobek za korespondencje.

Ale nie wiedział co to za człowiek.

Potem dopiero pokazało się, że Adler służył kiedyś w policji berlińskiej, ale za dwuznaczne postępowanie został z niej usunięty.

Po zerwaniu z Adlerem Kraszewski był dręczony przez niego całe lata.

Cheiał wycofać od niego swe listy, bo lękał się podejrzeń i kompromitacji, ale Adler ile razy otrzymał pieniądze, wydawał tylko część listów, zapewniając, że oddał już wszystkie, jakie miał.

W tydzień zaś potem występował znowu z groźbą denuncjacji i z żądaniem pieniędzy za wydanie reszty listów.

Kraszewski byłby od razu Adlerowi dał odprawę, ale szło mu o Hentscha, który w razie denuncjacji Adlera byłby uległ smutnemu losowi.

Kraszewski był tedy ciągle pomiędzy Adlerem, żądającym pieniędzy i Hentschem, który błagał, by go nie gubić dla kilkuset marek, któremi można okupić milezenie Adlera.

Ale w końcu musiała się powolność Kraszewskiego wyczerpać: odmówił Adlerowi raz na zawsze jakiegokolwiek zasiłków w formie kupowania swych listów i Adler wskutek tego przez zemstę udał się z denuncjacją do ambasady niemieckiej w Wiedniu.

Ztąd cała sprawa.

Adler wydał rządowi niemieckiemu wszystkie listy, jakie miał w ręku i znikł odtąd bez śladu.

Intendantura rosyjska.

(L.) Sąd wojenny warszawski rozpatrywał temi dniami sprawę o nadużycia w intendanturze. Dłuższy czas, poświęcony rozprawom sądowym, nie pochodził z bogactwa materiału śledczego, lecz w części z respektu sądu dla obecnego na sesjach Hurki. Podobno rozkład posiedzeń był przeprowadzony według rozkładu życia generała-gubernatora, tak, że sędziowie czekali, aż tenże zje obiad lub śniadanie. Wszak „czyn czyną przeczyta”.
Ale co jest rzeczą ciekawszą, to że Hurko zabronił podawać sprawozdania z procesu intendantury — tak do dzienników warszawskich, jak i petersburskich, na posiedzeniach zaś wszystkich obecnym był generał Klüdenner. W ogóle władze tamtejsze wielką do sprawy tej przywiązują wagę.

W obec tego niechże poniższych słów kilka wyprowadzi „tajemniczy” proces na światło dzienne opinii publicznej.
Sprawa intendantury nie dorosła do kolosalnych rozmiarów tych procesów, jakie różnemi czasami toczyły się w sądach odeskich, petersburskich, kijowskich i charkowskich, nie mniej jednak świadczy, że nadużycia w administracji rosyjskiej nie są wcale zlokalizowane, że można się z niemi spotkać nawet w Polsce, gdzie przecież pole do malwersacji intendantkich jest zanadto ograniczone.

Szczegóły procesu są następujące:

W roku 1881 przedsiębiorcy stający, do licytacji na dostawę siana dla pułku klastyckiego dragonów, konsystującego w Lipnie, ułożyli tak wygo-

rowane żądania, że intendantura warszawska żadnej oferty nie przyjęła. — Natomiast zaproponowano pułkowi zaprowiantować się w siano po cenie maksymalnej 65 kop. za pud na własną rękę. Ceny tej pułk nie przyjął jako zbyt niskiej. Intendantura po takiej odmowie wysłała do Lipna nrzędnika do szczególnych pornczeń, radcę stanu Jezmanowskiego, dziś nie żyjącego, z poleceniem zakupu siana dla pułku na 5 miesięcy od dnia 13go lutego do 13 lipca po cenie maksymalnej już nie 65 kop., lecz 80³/₄ kop. za pud.

W tych warunkach upłynęło dwa tygodnie, w ciągu których Jezmanowski żądał nowych podwyżek ceny maksymalnej. Skutkiem tego J. odwołano; na jego miejsce wysłano podpułkownika Łomtiewa. Ostatni zawarł umowę z knpcem Borensteinem, który zaczął sprowadzać siano do Lipna aż z Kalisza, ponieważ w okolicy bliższej, z powodu intryg stałego dotąd dostawcy pułkowego kupca Opoczyńskiego, dostać go nie było można.

Przy dostawach Łomtiew był narażony na ciągłe trudności ze strony pułkownika Roenne, zawiadującego gospodarstwem pułkowym, który na transportach siana pragnął ubić własny interes. Pomimo to dostawa cała została wykonana — początkowo przez Borensteina, później przez Opoczyńskiego w cenie 65 kop. za pud. W umowie jednak piśmiennej cenę tę podniesiono do 82¹/₂ kop. Nadwyżką ztąd powstała Opoczyński dzielił się z urzędnikami pułkowymi. Tak n. p. pułkownik Roenne brał od kupca 75 rs. pensji miesięcznej, kwatermistrz Samarza 25 rs. sekretarz Ryznikow 25 rs. i t. d. W ogóle Opoczyński wydał na — powiedzmy otwarcie — łapówki 12.000 rs., którą to sumę z pewnością sownie powetował własnym zyskiem na nadużyciach w dostawie siana.

W czasie śledztwa sądowego fakta powyższe zostały najzupełniej stwierdzone, łącznie z potwierdzeniem fałszerstw w księgach urzędowych, antydatowania kwitów itp.

Wyrok na podsądnych zapadł wczoraj o godzinie 3 z rana — sądy rosyjskie funkcjonują zwykle w nocy. Wszyscy oskarżeni oprócz pisarza Fackczyńskiego, tj. baron Roenne, Samarza i Ryznik zostali skazani na zamieszkanie (tylko) w gubernji tomskiej z pozbawieniem wszelkich szczególnych praw i przywilejów. Wyrok ten nie dotyczy Opoczyńskiego, gdyż zręcznie oszust zdołał zbiec w poniedziałek już w czasie rozpraw sądowych i dotąd mimo energicznych poszukiwań, zarządzonych przez samego Hurkę, odnalezionym nie został.

Na zakończenie dodajmy, że wszyscy oskarżeni w sprawie powyższej, są to bohaterowie rosyjscy, walczący przeciw Polakom w r. 1863 i 1864, mają ordery i medale, a Opoczyński jest nawet udekorowany medalem „za pomoc okazaną rządowi przy uśmierzeniu buntu polskiego”.

Akt oskarżenia, zawierający dwadzieścia kilka arkuszy pisma, był czytany przez półtorej godziny. Hurko zaś wysłuchał całych wniosków prokuratora, które osm godzin czasu zajęły.

KRONIKA.

Z życia towarzyskiego. Dnia 11. b. m. odbył się ślub w Dubanowicach (koło Rudek) burmistrza p. Seweryna bar. Brunickiego z hrabianką Marią Fredrówną. Następnego dnia nowożeńcy przybyli po południu do Zaleszczyk. Tak Rada miejska, jak i rady gminne z włości, będących własnością pana

Bruniekiego, jakoteż z włości okolicznych, postanowiły uroczystość uczcić przyjazd nowożeńców.

Bo i zaprawdę, młody burmistrz miasta ofiarnością i troskliwością o rozwój i dobro miasta zasłużył sobie na to w zupełności. On to w mieście wprowadził czystość i porządek, miasto przeciął nowymi ulicami, stare wyszatrował, trotoar nałożył, ogród miejski prawie jego kosztem stanął, stragany na wzór wielkomiejskich ozdabiają rynek, ulice oświetlone, ubodzy znachodzą w nim szczodrego dawcę, a biedna dziatwa swego opiekuna, gdyż własnym kosztem wystawił i uposażył ochronkę. Dla włościan jest również dobrym i szczodrym opiekunem.

Już w Dźwiniacze (na Bukowinie) powitał nowożeńców salwami z moździerzy i korowajem wójt na czele Rady gminnej, z kąd masa ludu odprowadziła wjeżdżających do miasta. Przy bramie tryumfalnej przyjął na czele Rady miejskiej najstarszy radny p. S. nowożeńców chlebem i solą, składając serdeczne życzenia. Wśród szpaleru, utworzonego z cechów i członków Rad gminnych, przeszli nowożeńcy piechotą aż do ganku pałacowego, przyjmowani przez wójtów korowajami i przemowami. Na wstępie do pałacu witał ich dalej przełożony obszarów dworskich p. O., otoczony wszystkimi oficjalistami i wprowadził do środka. O godzinie 8 wieczorem wyruszył z zabudowania Rady gminnej korowód z pochodniami z muzyką na czele do pałacu. Imieniem zebranych radnych miasta powitał nowożeńców dłuższą a serdeczną przemową nestor naszego miasta p. G., ofiarując w upominku pannie młodej od miasta przesłany bukiet. Pożem spalono ognie sztuczne przy odgłosie muzyki i salw z moździerzy. O godzinie 10 ruszył pochód napowrót ku zabudowaniu Rady. Salwami z moździerzy zakończono tę uroczystość.

Dnia 27. b. m. odbył się w Delatynie ślub p. E. Macha, hutmistrza salin, z panną Hellerówną, siostrą starszego leśniczego rząd. z Dory. Ceremonji ślubnej dopełnił ks. kanonik Bohdan, na ślubie i weselu znajdowały się domy pp. dr. Goreckich ze Lwowa, Dniestrzańskich, Kosiewiczów, Błońskich, Lewickich i innych.

Rozporządzenie dla szkół politechnicznych. Minister oświaty wydał następujące rozporządzenie o obowiązku profesorów uczęszczania na posiedzenia kolegium profesorskiego: W uzupełnieniu §. 79 instrukcji dla nauczycieli, zajętych w politechnice rozporządza, co następuje: Każdy profesor, będący członkiem kolegium profesorów, ma obowiązek przychodzić na posiedzenia, lub nieobecność swą usprawiedliwić. O ważności tego usprawiedliwienia, rozstrzyga kolegium bez rozpraw, a wyrok zapisuje w protokole. Jeżeli który z profesorów nie pojawi się na trzech posiedzeniach z rzędu bez usprawiedliwienia, rektor jest obowiązany wezwać go pisemnie, aby przybył, a jeżeli to pozostanie bez skutku, oznajmić to kolegium, a w ostateczności zawiadomić o tem ministerstwo.

Wiec akademicki. Wczoraj odbył się w sali III. uniwersytetu, wiec akademicki, mający na celu obmyślenie środków zaradczych dla upadającej „Czytelnicy akademickiej“, jedynej instytucji młodzieży uniwersyteckiej. Zgromadzenie odbyło się przy ogromnym udziale słuchaczy tak uniwersytetu jak i politechniki. Z profesorów byli obecni prorektor dr. Radziszewski, dziekan prawa dr. Piętak, dziekan filozofii dr. Ówikliński i dr. Szachowski.

Przebieg zgromadzenia był dość burzliwy. Zarzucano wydziałowi urządzającemu, iż nie unie przyciągnąć młodzieży, nie jest koleżeńskim i t. d. Ze strony wydziału Czytelnicy akad. przemawia p. Henryk Sawczyński, ze strony zgromadzenia pp. Ostaszewski, Barański, Orłowski, Błotnicki i Żmudzkiński. Wreszcie po długiej dyskusji uchwalono wybrać komitet z 10 członków się składający, który do dnia 15 czerwca, ma zbadać stan Czytelnicy i o reformie jej koniecznej pomyśleć.

Do tego terminu ma wybrany komitet zdać sprawę przed drugim Walnem zgromadzeniem akademików. Wiec zakończył się o godzinie 10 wieczorem.

Wypadek na torze kolei transwersalnej. Wczoraj wieczorem na torze kolei transwersalnej w Podgórzu, Jan Góra, 19-letni wyrobnik z Mokrzyśka w powiecie bocheńskim, dojeżdżający do budki strażniczej na wózku niskim kolejowym, napełnionym kamieniami, skoczył z takowego, przyczem obcasem utkwził w szynach, a wózek wpadłszy na niego przeszedł głowę jego, że natychmiast ducha wyzionął. Przeciw Janowi Iskrze, dozorca wózka, zarzą-

dżono śledztwo sądowo-karno z powodu zaniedbania należytej czujności.

Szkoda, jaką ponosi skarb państwa, z powodu wiadomego wypadku spalenia się wagonu z przesyłkami pocztowymi około Slotwiny, wynosić ma blisko 16,000 złr.

Samobójstwo. W Krakowie za wałem fortyfikacyjnym w Podgórzu powiesił się wczoraj na drzewie Karol Milke, lat 38 liczący, czeladnik cukierniczy z Białej. Przybyły dr. Skakalski skonał śmierć Milkego, którego zwłoki odwieziono do trupiarni na cmentarzu podgórskim. Powodem samobójstwa, zdaje się, był brak środków utrzymania.

Azienda donosi nam że już przed pięciu dniami wywiesiła płócienny szylid i to prowizorycznie tylko, ponieważ przenosi swoje biuro z ul. akademickiej na plac Marjacki — a zatem nie kierował nią żaden skrupuł przed spadnięciem godła.

Przedstawienie amatorskie w kasynie miejskim, z którego dochód przeznaczono na pomnik dla ś. p. Blautha, odbyło się w sobotę. Odegrano komedję Fredry „Pan Jowialski“ a pomimo trudności, jakie nastreżaly rolę tej komedji przedstawienie poszło gładko i zadowoliło, niestety, niezbyt licznie zebraną publiczność.

Dla biednego szewca na Łyczakowie otrzymaliśmy od pani Zofji Matkowskiej 1 zł.

Niewypłacalność Racheli Popper w Tarnopolu, Berla Grossfelda w Kołomyi, Berisza Dicka i Pinkasa Krampera w Stanisławowie ogłasza stowarzyszenie wierzycieli w Wiedniu.

Akademia królewska w Londynie nagrodziła pochlebna wzmianką dzieło hr. Leszka Borkowskiego pt.: „Die englische Friedensvermittlung im 1745“. Ma to być świetnie napisany przyczynek do polityki Jerzego II.

Tarnów, 17. maja. Wczoraj przybył marszałek Zyblikiewicz do Tarnowa, gdzie się rozpatrywał w czynnościach Rady powiatowej i miejskiej. Następnie zwiedził marszałek szpital, bursę, zakład Chylewskiego, młyn Szancera, szkołę ogrodniczą, tudzież handel skór spółki. Wieczór był obiad w Gumniskach przy licznym udziale gości. Dziś zwiedził marszałek garbarnię w Ładnej w towarzystwie ks. Sanguszki, hr. Mecińskiego i hr. Potulickiego. Południowym pociągiem odjechał marszałek żegnany przez liczne grono obywateli i reprezentantów władz z powrotem do Lwowa.

Pożar Stadtteatru w Wiedniu. O pożarze tym podają dzienniki wiedeńskie następujące bliższe szczegóły: W 30 minut po czwartej, strażnik na wieży św. Szczepana przesłał do centralnej strażnicy ogniowej awizo: Podejrzany dym na dachu Stadtteatru. Drugi sygnał brzmiał w kilka minut później, że dym jest silniejszy, trzecie alarmowe awizo, w minutę po drugim było: „Ogień!“ Już za pierwszym sygnałem wyruszył tren pożarowy na miejsce, a w krótkich odstępach czasu wyruszyły następne tak z centralnej strażnicy jak i z filij. Wszystkie cztery sikawki parowe odkomenderowano na miejsce — a już w pół godziny po pierwszym alarmie zebrały się wszystkie straże ochotnicze ogniowe tak z przedmieść jak i z okolic Wiednia z przyborami ratunkowymi. Z ochotniczego „towarzystwa ratunkowego“ przybyli na miejsce hr. Lamezan, hr. Hans Wilczek, baron Mundy i inni z odpowiednim personelem sanitarnym i noszami.

Straż w tejże chwili rzuciła się do roboty ciężkiej, bo pożar z niesłychaną szybkością coraz to bardziej się rozszerzał. O godzinie 5 minut 15 już cała galerja trzeciego piętra z lewej strony od Seilerstätte stała w płomieniach. Mimo wprawienia w ruch wszystkich czterech sikawek parowych, działających z ogromną siłą — nie wiele można było zrobić. W kilka minut później już i wnętrze ogarnęły płomienie.

W kilka minut po wpół do szóstej zajął się dach, w formie kopuły i zaczął zapadać powoli, kilka płonących belek z trzaskiem w dół się zwałilo, a w ślad za nimi w parę minut sufit runął z ogromnym łomotem w dół, na parter. Daremnie walczone już teraz z rozszałym żywiołem. Chcąc resztę budynku okalającą właściwy amfiteatr, ocalić, straż stawiła opór wydzierającemu się z wnętrza ogniowi u każdego wylotu z łóż i krzeseł — ale bezskutecznie w tym to czasie niebezpieczeństwem wielkiem zagrożony dziesiętnik Ruttler skoczył z trzeciego piętra na koc ratunkowy. Bibliotekę teatralną, garderobe, skrzynie wyrzucono częścią przez schody, częścią przez okna. Tysiące książek lecąc w powietrze roztrzepały się na miliony kartek. Wy-

dawało się to jakby śnieg sypał obrzymbami płatami na tle dymu i płomieni. Byłby to istotnie widok pyszny, gdyby nie tak smutny!

Do godziny szóstej miłośnicy nadzieje, że scena przynajmniej zostanie ocaloną. Żelazna kurtyna była rozżarzona do białości, ale trzymała się jeszcze. Scena przepelniona była dymem, ale nigdzie jeszcze nie wybiegł płomień... Wkrótce jednak zniknęła nadzieja. Ogień dotarł drogą po za kurtyną waziatkiem płomieniem, który chwycił pierwszą z brzegu dekorację, i w kilka minut paliła się już cała scena przepelniona płótnami, które jakkolwiek powleczone masą od ognia chronić mającą, w zbytniem gorącu oporu płomieniom stawić nie mogły. Na nowo więc wybuchły z budynku ogromne słupy ognia i dymu, wskazujące, że straszliwy żywioł nowe znalazł pożywienie...

Wkrótce potem los ten sam spotkał bogatą rekwizytornię. Niebawem już nic do ratowania nie było i potrzeba było myśleć o ocaleniu przyległych budynków.

Na miejscu wypadku byli między innymi wszyscy aktorowie, którzy z powodzeniem byli czynni około ratowania swojej garderoby, z której jednak wiele sztuk przy wyrzucaniu oknem zniszczonych zostało.

Co do powstania pożaru stwierdza się, że winni są stolarze, którzy na poddaszu klej gotowali. Żelazna kurtyna spełniła swoją powinność — stawiła pożarowi opór przez 43 minut.

Okolo 10 w nocy dopiero ustał gwałtowny impet ognia — o dwunastej nie było już dla sąsiednich budynków żadnego niebezpieczeństwa.

Spaliły się kompletnie scena i amfiteatr, rekwizytornia i garderoba — ocalono jednak mieszkania prywatne, kancelarje i część garderoby.

Budynek teatru przedstawiał wartość 880.000 zł. (asekurowany był na 400.000 zł.) pasywa wynoszą 540.000 zł. Wkrótce ma być zwołane walne zgromadzenie „gründerów“ teatru.

W Burgu dawano „Świat nudów“ Paillerona, przy nabitym amfiteatrze — mówiono o wypadku z wielkim zaferowaniem, ale siedziano do końca. Podobnież w nadwornej operze.

Laube, twórca Stadt-teatru, obecnie chory, na wieść o wypadku wstrząsł się gwałtownie, później wypowiedział nadzieje, że dzieci swe zobaczy jeszcze dźwignięte z ruiny.

Spalony obecnie teatr otwarto w r. 1872. Zbudowany był w krótkim czasie przez architekta Fellnera — należał do najwygodniejszych i najprzyjemniejszych. Nie było miejsc stojących, tylko łóż i krzesła. Obliczony był na 1500 osób. Łóż i galeryjne trybuny były z drzewa.

Zamach dynamitowy. W Smyrnie zamierzono za pomocą dynamitu wysadzić w powietrze fabrykę tytoniu, własność towarzystwa tureckiego prywatnego. Zamach udał się częściowo tylko — część budynku, w której fabrykowano cygareta została zwalona. Gubernator, Naszyd-basza był w krótko po wypadku z policją miejską i żandarmami na miejscu. Znaleziono trzy petardy dynamitowe. Kilka osób podejrzanych uwięziono.

Galicyjska kasa zaliczkowa.

W obecności rejenta Samuela Kwaśnickiego odbyło się wczoraj nadzwyczajne walne Zgromadzenie członków, które zagaił prezes towarzystwa p. Teodor Kulczycki, konstatując, że rewizja stanu towarzystwa wykazała aktywność jego. Stan czynny wynosi bowiem 284.419, bierny 272.166 gld., a strata wyrządzona przez dyrektora Pilarskiego może być pokrytą z funduszu rezerwowego i udziałów tak, że jeszcze z kwoty udziałów pozostanie około 15.000 do dyspozycji.

Mogą się jednak pokazać nieodzyskalne pozycje, ale to może być dopiero później skonstatowane.

Imieniem komisji rewizyjnej referował pan Lech, szkoda że ustnie — bo referat ten powinien być rozdany w druku członkom. Zawiadomił, że komisja w swej czynności rewizyjnej mogła sięgnąć tylko do r. 1880 wstecz, przyczem okazała się malwersacja b. dyrektora na sumę około 15.000.

Z tego powodu oddano sprawę natychmiast prokuratorji. Dalej stwierdzono, że bilanse od kilku lat były systematycznie fałszowane przez dyrekcję, i książki również były nieprawidłowo, niebardzo prowadzone. Komisja zestawiała dwa bilanse: jeden z końcem roku 1883, drugi z dniem 10. b. m. Oba zgodnie wykazują niedobór 34.405 zł., który w myśl §. 70 statutów, musi być natychmiast po-

kryty z funduszu rezerwowego (3000) i udziałów (46.000).

Ekzekucja pretensji zaległych towarzystwa w sumie 132.199 zł. miała ten rezultat, że ściągnięto faktycznie 88.913 zł. ale z tego na kapitał przypada tylko 55.000. Pozostaje tedy do ściągnięcia około 77.000 zł. kapitału.

Liczne interpelacje oprócz wyjaśnień wywołały ostre rekryminacje na członków rady nadzorczej, na p. Kulczyckiego — prezesa i profesora buchalterji w uniwersytecie. Jeden z członków zaczął krzyżeć głośno, aby wszystkich oddać do kryminału! (Oklaski). Drugi odpowiedział mn: oddaj pan najsamprzód coś pan winien! (Oklaski).

Awanturze położył koniec Dr. Ciesielski. Sprawozdanie komisji przyjęto do wiadomości, a następnie na wniosek nowej rady nadzorczej wobec grożącego konkursu (jest bowiem do tej chwili 144.000 wkładek wypowiedzianych) uchwalono likwidację towarzystwa i wybrano czterech likwidatorów: Jabłkowskiego Stanisława, Longchamps'a Bogusława, dr. Skowrońskiego Zygmunta i Szwejkowskiego Jana, którzy pod dozorem komitetu likwidacyjnego mają dalej rozwikłać interes towarzystwa.

Do komitetu który ma funkcjonować pod okiem patrona Związku, zostali wybrani: Dr. August Balasicz, prof. uniwers., dr. Teofil Ciesielski, prof. uniwers., Antoni Czerny, radca rachun., Jan Ihnatowicz, kupiec., Mikołaj Krasucki, urzęd. asekur., Albin Solecki, urz. kasy oszczęd. Drugich sześciu mają wybrać właściciele książeczek wkładowych na dzisiejszym zgromadzeniu wieczornem.

Teatr, literatura i sztuka.

Jan Kochanowski, dziedzic Czarnolasu, obrazek historyczny z XVI. wiekn. Pod tym tytułem wyszła nakładem Czytelni Lndowej (Aleksander Nowolecki) spora książeczka, zaznajamiająca w sposób popularny czytelnika z księciem poetów polskich, jego rodziną i współczesnymi wypadkami dziejowymi.

Książeczka ta wydana z powodu 100-letniego jubileuszu nadaje się bardzo na nagrody dla młodzieży szkolnej i dla bibliotek lndowych.

Nakładem księgarni H. Altenberga wyszła najnowsza powieść Józefa Rogosza (antora „Marzycieli“) p. t. „Dzisiejsi bohaterowie“. Rzecz ta, drukowana niedawno w *Gazecie Narodowej*, osnuta jest na tle stosunków współczesnych Galicji i czyta się z wielkim zajęciem. Niektóre postacie żywcem niemal z życia wzięte.

Nr. 9. „Prawdy“, tygodnika politycznego, społecznego i literackiego, wychodzącego w Warszawie pod redakcją dr. Aleksandra Świętochowskiego, zawiera: „Chwila zwrotna“, — „Reakcja ekonomiczna w Austrii“ p. C. — „Konwencjonalne kłamstwa“. — „Kofatał i nie otworzono“, nowelka. — „Z Galicji“ p. Rewerę. — „Z Czerwonej Rusi“ p. Myrona. — „Wacław Szymanowski“ p. J. Kotarbińskiego. — „Jak przysporzyć ziemi i chleba“ p. A. Zakrzewskiego. — „Historja szlachty polskiej“ p. H. B. — „Liberum veto“ p. Posta Prawdy. — „Na widnokręgu“ p. Nila. — „Tydzień polityczny“. — „Sprawozdania z odczytów publicznych“ p. P. Chmielowskiego, J. Potockiego i Wł. Gr. — „O prawdę“ p. dr. Ludwika Natansona. — „Kronika bieżąca“.

Przewodnika gimnastycznego (organu Towarzystwa gimn. „Sokół“ we Lwowie) nr. 5ty z maja r. b. opuścił prasę. Treść: Medycyna i gimastyka. Zarys ćwiczeń na skoczni (ciąg dalszy). Sprawy Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“, Sprawy Towarzystw gimnastycznych zagranicznych. Kronika. Bibliografia.

Nr. 21. „Przeglądu sąd. i adm.“ zawiera: 1) Dr. Ernest Till „O rzeczach jako przedmiotach praw prywatnych. — 2) Przegląd tygodniowy (O noweli tabularnej, sprawozdanie dra Bindera). — 3) Praktyka sądowa. — 4) Orzeczenia trybunału administracyjnego. — 5) Korespondencja (Dwie ilustracje do projektu noweli do § 7. ord. adw.). — 6) Zapiski literackie. — 7) Józefat Zielonacki (wspomnienie pośmiertne). — 8) Wiadomości nrzędowe. — 9) Ogłoszenia prywatne.

Wiadomości polityczne.

Warszawa, 17. maja. Rzucający prawdziwe światło na działalność dzisiejszego wielkorządcy Litwy, Kochanowa, wypadek z gubernji piotr-

tkowskiej, gdzie Kochanow był przez długie lata gubernatorem, opisuje korespondent *Kurjera Poznańskiego*.

„W powiecie brzezińskim, gubernji piotrkwskiej jest wieś Witulice. W roku 1831, w czasie wojny, właścicielką tej wsi była młoda, piękna wdowa. W czasie pochodu wojsk rosyjskich na Warszawę wieś zajęta została przez wojsko, a w pałacu usadowił się pułkownik. Powabami młodej wdowy ujęty, pułkownik szalenie się w niej rozkochał, a po skończeniu wojny przybył do Witulic dla złożenia bogdancy swej hołdu i uproszenia o jej rękę. Postawiono mu za warunek, by został katolikiem. Pułkownik przystał na to, trudności usunął, a wysprzedawszy znaczne swe majątki w Rosji, przeniósł się do Królestwa i nadobną wdowę poślubił. Z majątku swego w Rosji przywiózł 6 młodych, kilkunastoletnich chłopaków, będących w służbie u niego. Dzisiaj pułkownik i jego żona nie żyją, z owych zaś chłopców dwóch pozostało w Witulicach, tam się osiedliło i pożeniło, obecnie zaś ich wnuki już żyją. Miejscowy pisarz przy wójcie gminy, chcąc sobie zaskarbić łaskę rządu, złożył naczelnikowi powiatu raport, że z miejscowej księgi ludności wysledził, iż przybysze z Rosji byli wiary błahoczesnej. Naczelnik powiatu złożył raport Kochanowowi, ten zaś na podstawie przepisów w Rosji obowiązujących, że prawosławnych rodziców dzieci nie mogą być, jak tylko prawosławnymi, przyszedł do wniosku, że i wnuki ich powinny być także tej samej wiary; nakazał więc, ażeby rzeczono rodziny wraz z całym potomstwem przybyły do Piotrkowa. Posłano odpowiedni rozkaz, włościanie wszakże nie stawili się na wezwanie. Kochanow kazał użyć siły, posłano więc kozaków, i na furach przywieziono całe rozkrzewione już rodziny. Kochanow oświadczył im, że są prawosławnymi, a gdy temu włościanie zaprzeczyli, kazał ich powiązać, gwałtem zaprowadzić do cerkwi i tam ochrzcić, a następnie odwieźć do Witulic. Tu nowy epizod sprawy miał miejsce. Pomimo tego, że włościanie uczęszczają jak dawniej do kościoła i za katolików się uważają, lud całej wsi palcem ich wytyka i żąda dziewczka męża, żaden chłopiec żony znaleźć nie może, głównie z obawy, że ich dzieci będą musiały zostać prawosławnymi.

Wiedeń 17 maja. Z Izby deputowanych. Wpłynęło przedłożenie rządowe w sprawie przejęcia przez państwo kolei Pilzneńsko-Brzeźnińskiej i 22 petycji w sprawie galicyjskiego banku włościańskiego. Prezes ministrów prosi przewodniczącego Izby, aby na jednym z najbliższych posiedzeń zarządził wybory do delegacji.

Przewodniczący komisji kolejowej oświadcza na interpelację, że wniosek Schoenerera, żądający upaństwowienia kolei północnej, przydzielono podkomitetowi.

Po przyjęciu projektu do ustawy o poborze dodatków na rzecz Kraińskiego funduszu indemnizacyjnego w drugim i trzecim czytaniu, toczyła się w dalszym ciągu dyskusja jeneralna nad ordynacją przemysłową.

Wiedeń 17 maja. Powrót szefa gen. sztabu bar. Becka z Dalmacji wpłynię bez kwestji na przyspieszenie rokowań, odbywających się oddawna pomiędzy ministerstwem wojny a rządem austriackim w sprawie organizacyjnego statutu kolei. Baron Beck oświadczył się stanowczo kilkakrotnie za stanowiskiem ministerstwa wojny, z którym zgadzają się wszyscy wojskowi.

Rząd rumuński oznajmił rządowi austriackiemu, że zamknięcie granicy od Besarabji zostało zniesione.

Rozprawa ostateczna przeciw anarchistom zarzebskim rozpoczęła się 16 b. m. i prowadzona była tajnie. Hiza, morawczyk, czeladnik krawiecki przyznaje się że jest radykalnym socjalistą, i nieprzecy wcale, że agitował i miał stosunki z rewolucyjnymi pismami. Szewc Sezmac, styryjczyk, nie przeczy, że pracował dla przewrotu, zegarmistrz zaś Montomelli, czech, wspierał tylko rodziny uciemiężonych anarchistów wiedeńskich i korespondował z Peukertem i Petersenem w Zurychu, podczas gdy zegarmistrz Straub z Badenkiego powiada, że prócz studjowania pism socjalistycznych niczem się nie zajmował.

Budapeszt 17 maja. Minister oświaty zawiadomił kolegium profesorów politechniki, iż uważa za rzecz stosowną, udzielić profesorowi Dobrzańskiemu tymczasowo dwumiesięcznego urlopu.

Berlin 17 maja. Kanclerz miał dziś znowu audjencję u cesarza. Przedtem przyjmował ce-

sarz ministra skarbu Scholza. Jest prawdopodobnem, że audjencje te stoją w związku z kwestją prezydentury gabinetu po ustąpieniu Bismarka.

W poniedziałek lub wtorek nastąpi zamknięcie sejmu.

W liście do swych wyborców pisze Mommsen, że mniejszość liberalów głosowała za ustawą antysocjalistyczną, aby nie dać tego wyzyskać jako hasła przeciw liberalizmowi przy wyborach. Uczynili oni to jednak z niechęcią dla polityki Bismarka, która odrzuca wszelkie porozumienie. Jeżeli dotychczas kilku dobrodusznych wierzyło w możebność porozumienia się Bismarka z reprezentantami wolnych Niemiec, to kanclerz na posiedzeniu 9-go maja rozwiął te ułudy nazywając to, co lat temu 10 na pochwałę liberalów powiedział, grzecznym komplementem.

Belgrad 16 maja. Arcyksiążę Albrecht przybędzie tu jutro popołudniu na inspekcję wojsk do Zemunia a następnie odwiedzi króla Milana w Belgradzie. Król, królowa i następcy tronu z dworem udają się w niedzielę na Semendrję do Niszu.

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

(J) Wiedeń 18 maja. Dzienniki dzisiejsze donoszą jednoznacznie, że statut organizacyjny dla kolei państwowych otrzymał już sankcję cesarską, i będzie temi dniami ogłoszony. Pomija on całkiem życzenia Koła polskiego. Pomiedzy ministerstwem handlu a dyrekcjami ruchu (Oberbetriebsämter) istnieć będzie w Wiedniu dyrekcja centralna. Dzienniki powtarzają, że stało się to w skutek naporu sfer wojskowych. Publikacja nastąpi zaraz po zamknięciu Rady państwa, aby uniknąć interpelacji.

Budapeszt 18 maja. Nowe wybory do Sejmu zarządzono w terminie od dnia 15 do 24 czerwca. Sejm zaś nowy zbierze się dnia 24 września, i przystąpi do wyboru członków do delegacji wspólnych.

Gospodarstwo przemysł i handel.

Borysław 15 maja. (Ceny nafty i woskn ziemnego). Za 100 kilogramów: Wosk ziemny 1-a sorty zł. 34 $\frac{1}{2}$, 2-a sorty zł. 31, 3-a sorty zł. 29, z Wolanki zł. 33 $\frac{1}{4}$. — Nafta surowiec borysławski zł. 3-10, mrażniczy zł. 2-95. — Nafta rafinowana 1-a sorty zł. 18 $\frac{1}{2}$, 2-a sorty zł. 17, 3-a sorty zł. 14 $\frac{1}{2}$.

Bank rolniczy we Lwowie dnia 17go maja 1884. Ceny a 100 kilo loco Lwów. Pszenica czerwona 9-50—10-25, żółta 9-25—10-00, żyto gotowe 7-50—8-25, owies do nasienia 7-25—8-50, obroczny 7-00—8-00, jęczmień browarny 7-25—8-25, obroczny 6-50—7-25, rzepak 13—14, groch do gotowania 7-10-50, pastewny 5-50—6-80, wyka do nas. 6-75—7-25, obroczna 5-40—6-00, bobik 6-50—7-00, hreczka 8-00—9-50, konic. czerwona 30—45, biała —, szwedzka 90 —, spirytus za 10.000 lt. pret. zł. 32-50—33-00.

Dyspozycja obiadowa.

na wtorek 20 Maja.

Obiad droższy, Zupa szczawiowa z grzankami. Pasztec z różnych mięs w kruchem cieście. Kaszka kartoflana na mleku. Kotlety cielęce odbijane z groszkiem zielonym. Mleczko z bitą śmietaną i konfiturami.

Obiad tańszy, Zupa grzybkowa z kluskami. Kotlety wołowe z kartoflami przysmażanymi. Kasza jaglana na mleku z cukrem i cynamonem.

Teatr hr. Skarbka.

w poniedziałek dnia 19. Maja 1884.

Książę Łobuz

Opera komieczna w 3. aktach Aurelego Urbańskiego. Muzyka Maurycego Falla.

